

Mājas lasīšana

paralēli latīņu-latviešu teksti

Saturs

- ❖ **Kempenes Toms**
 - [1. daļa, 1. nodaļa, 4b](#)
 - [1. daļa, 7. nodaļa, 1-2](#)
 - [2. daļa 4. nodaļa De pura mente et simplici intentione](#)
- ❖ **Augustinus**
 - [Augustini Confessionum. Liber Primus. Caput I](#)
- ❖ **Regula St. Benedicti**
 - [Caput 16: Qualiter divina opera per diem agantur](#)
 - [Caput 17: Quot psalmi per easdem horas dicendi sunt](#)
 - [Caput 19: De disciplina psallendi](#)
- ❖ **Egeria's Description of the Liturgical Year in Jerusalem**
 - [XXIV. 1.](#)
 - [XXIV. 3.](#)
 - [XXIV. 4.-7.](#)
- ❖ **De Votis Monachorum. Art. XXVII**
- ❖ **Clemens V Papa Episcopus**
 - [Exivi de paradiso, 1](#)
- ❖ **Gesta Romanorum**
 - [Filae Piratae \(5\)](#)
 - [De invidia \(44\)](#)
 - [De bonis rectoribus non mutandis \(53\)](#)
 - [De amicitiae verae probatione \(129\)](#)
 - [De statu mundi actuali \(144\)](#)
 - [De principibus et aliis magnatibus fortiter arguendis pro eorum forefactis \(146\)](#)
- ❖ **POGGII FACETIAE**
 - [3. Bonacii Guasci Qui Tam Tarde E Lecto Surgebat](#)
 - [7. De Equestri Palliato](#)
- ❖ **Seneca**
 - [De Vita Beata, 1a](#)
 - [LUCILIO, XXXIV](#)
- ❖ **Apuleius**
 - [Psyche et Cupido, Metamorphoses, IV, 28 a](#)
- ❖ **Cicero**

- [Epistularum ad familiares Lib.2.4. M. Cicero S.D.C.Curioni](#)
- ❖ **Livius**
- [Praefatio, 1-3](#)

Kempenes Toms 1. daļa, 1. nodaļa, 4b

<p>Vanitas est longam vitam optare, et de bona vita parum curare. Vanitas est praesentem vitam solum attendere, et quae futura sunt non praevideare. Vanitas est illud diligere quod cum omni celeritate transit; et illuc non festinare, ubi gaudium sempiternum manet.</p>	<p>Nīcība ir garu dzīvi kārot, un par krietnu dzīvi par_maz rūpēties. Nīcība ir tagadējo dzīvi tikai ievērot, un (to), kuŗa būs (nākotnē) neparedzēt. Nīcība ir to mīlēt, kas ar pilnu ātrumu paiet; un turp nesteigties, kur mūžīgs prieks ir paliekošs/paliek.</p>
--	--

Kempenes Toms 1. daļa, 7. nodaļa, 1-2.

<p>Vanus est, qui spem suam ponit in hominibus, aut in creaturis. Non te pudeat aliis servire pro amore Jesu Christi; et pauperem in hoc seculo^{saeculo} videri. Non stes super te ipsum; sed in Deo spem suam constitue. Fac quod in te est, et Deus aderit bonae voluntati tuae. Non confidas in tua scientia, vel in cujuscumque viventis astutia; sed magis in Dei gratia, qui humiles adjuvat,</p>	<p>Nīcīgs ir (tas), kuŗš cerību savu liek uz cilvēkiem, vai uz radībām. Nekaunies citiem kalpot Jēzus Kristus mīlestības dēļ un nabagam šajā pasaulē izskatīties. Nepastāvi uz sevi pašu; bet Dievā cerību savu iedibini. Dari, kas ir tevī, un Dievs būs_klāt tavai krietnajai gribai. Nepaļaujies uz savu zināšanu, vai uz jebkuŗa dzīva (cilvēka) izveicību; bet vairāk uz Dieva žēlastību, kas pazemīgajiem palīdz,</p>
--	---

<p>et de se ipsis praesumentes humiliat. Ne glorieris in divitiis, si adsunt; nec in amicis, quia potentes sunt; sed in Deo qui omnia praestat, et se ipsum super omnia dare desiderat. Non te extollas de magnitudine vel pulchritudine corporis, quae modica infirmitate corrumpitur et foedatur. Non placeas tibi ipsi de habilitate aut ingenio tuo, ne displiceas Deo, cujus est totum quicquid boni naturaliter habueris.</p>	<p>bet no sevis pašiem iedomīgos pazemo. Nedižojies ar bagātībām, ja tādas ir, nedz ar draugiem, ka tie vareni ir; bet ar Dievu, kas visu sagādā, un sevī pašu par visiem nodot alkst. Neizcelies ar (sava) ķermeņa lielumu vai skaistumu, kas no pavisam_nelielas slimības tiek_samaitāts un top_pretīgs. Nepatīci sev pašam par savu spēju vai talantu, lai nebūtu nepatīkams Dievam, kuŗa ir viss / kuŗam pieder viss, kas vien no labā dabiskā_veidā tev ir (dots).</p>
---	--

Kempenes Toms 2. daļa 4. nodaļa De pura mente et simplici intentione

<p>1. DUABUS alis homo sublevatur a terrenis, simplicitate scilicet et puritate. Simplicitas debet esse in intentione, puritas in affectione. Simplicitas intendit Deum: puritas apprehendit et gustat. Nulla te bona actio impediēt, si liber intus ab omni inordinato affectu fueris. Si nihil aliud quam Dei beneplacitum, et proximi utilitatem intendis et quaeris, interna libertate fruēris. 2. Si rectum cor tuum esset, tunc omnis tibi creatura speculum vitae, et liber sanctae doctrinae esset. Non est creatura tam parva et vilis, quae Dei bonitatem non repraesentet.</p>	<p>Uz diviem spārnēm cilvēks paceļas no zemes lietām, proti, vienkāršības un šķīstības. Viekāršībai ir jābūt nolūkā, šķīstībai ie pieķeršanās. Vienkāršība vērsas uz Dievu: šķīstība satver un bauda. Neviena tevi krietna rīcība nekavēs, ja brīvs iekšēji no jebkuŗām sabangotām kaislībām būsi bijis. Ja pēc nekā cita kā_tikai Dievam patīkamā un noderīguma tuvākajam tieksies un meklēsi, iekšējo brīvību baudīsi. Kaut tava sirds taisna bijusi, tad jebkuŗa būtne tev dzīves spogulis un svētās mācības grāmata bijusi. Neviena radība nav tik maza un</p>
---	--

<p>Si tu esses intus bonus et purus, tunc omnia sine impedimento videres, et bene caperes. Cor purum penetrat coelum et infernum. Qualis unus quisque intus est, taliter judicat exterius. Si est gaudium in mundo, hoc utique possidet puri cordis homo. Et similiter si est alicubi tribulatio et angustia, hanc utique melius novit mala conscientia. 3. Sicut ferrum missum in ignem amittit rubiginem, et totum candens efficitur: sic homo ad Deum integre se convertens, a torpore exuitur, et in novum hominem transmutatur. Quando homo incipit tepescere, tunc parvum metuit laborem, et libenter externam accipit consolationem. Sed quando perfecte incipit se vincere, et viriliter in via Dei ambulare; tunc minus ea reputat, quae sibi prius gravia esse sentiebat.</p>	<p>nenozīmīga/sīka, kas Dieva labumu nepārstāvu. Kaut tu bijis iekšēji labs un tīrs, tad visu bez šķēršļa/kavēkļa tu redzētu, un brīvi saņemtu. Tīra sirds caururbj debesis un pazemi. Kāds jebkuŗš viens iekšēji ir, tādā veidā sprieŗ āŗēji. Ja ir prieks pasaulē, to patiesi iegūst tīras sirds cilvēks. Un līdzīgā veidā ja ir kaut kur satraukums un spaidi, ŗo patiesi vairāk/labāk iepazīst ļauna sirdsapziņa. Tāpat kā dzelzs ielikta ugunī zaudē rūsu, un visa kvēlojoŗa top: tā cilvēks uz Dievu pilnībā sevi pavērsis, no stinguma atbrīvojas/izŗērbjas, un jaunā cilvēkā pārveidojas. Kad vien cilvēks nav vairs dedzīgs/(iesāk būt remdens), tad baidās no mazas piepūles, un labāk/labprāt pieņem āŗēju mierinājumu. Bet kad _vien pilnībā sāk sevi uzvarēt, un drosmīgi Dieva ceļā dzīvot/staigāt, tad vismazāk tās lietas ņem vērā, kuŗas sev iepriekŗ smagas būt domāja.</p>
---	---

Augustini Confessionum. Liber Primus. Caput I

<p>Magnus es, domine, et laudabilis valde: magna virtus tua, et sapientiae tuae non est numerus.</p>	<p>Liels tu esi, Kungs, un slavējams ļoti: liels tavs spēks, un tavai gudrībai nav uzskaitamības.</p>
--	---

<p>Et laudare te vult homo, aliqua portio creaturae tuae, et homo circumferens mortalitem suam, circumferens testimonium peccati sui et testimonium, quia superbis resistis: et tamen laudare te vult homo, aliqua portio creaturae tuae.</p> <p>Tu excitas, ut laudare te delectet, quia fecisti nos ad te et inquiete est cor nostrum, donec requiescat in te.</p> <p>Da mihi, domine, scire et intellegere, utrum sit prius invocare te an laudare te, et scire te prius sit an invocare te. Sed quis te invocat nesciens te? aliud enim pro alio potest invocare nesciens.</p> <p>An potius invocaris, ut sciaris? quomodo autem invocabunt, in quem non crediderunt? aut quomodo credent sine praedicante? et laudabunt dominum qui requirunt eum. Quaerentes enim inveniunt eum et invenientes laudabunt eum.</p> <p>Quaeram te, domine, invocans te, et invocem te credens in te: praedicatus enim es nobis.</p> <p>Invocat te, domine, fides mea, quam dedisti mihi, quam inspirasti mihi per humanitatem filii tui, per ministerium praedicatoris tui.</p>	<p>Un slavēt tevi grib cilvēks, tavas radības kāda daļa, un cilvēks apkārtnesošs savu mirstību, nododošs/apkārtnesošs liecību par savu grēcīgumu/grēku</p> <p>un liecību, ka tu augstprātīgiem pretojies: un tomēr grib cilvēks slavēt tevi, tavas radības kāda daļa.</p> <p>Tu uzrausi, ka tevi slavēt sagādā prieku, jo tu esi radījis mūs pēc tevis/(pēc tava ģimja un līdzības)</p> <p>un nemierīga ir mūsu sirds, kamēr [ne]atrod mieru tevī.</p> <p>Dod man, Kungs, zināt un saprast, vai vispirms vajag piesaukt tevi vai slavēt tevi, vai/un zināt tevi vispirms vai piesaukt tevi. Bet kas tevi piesauc, tevi nepazīdams? jo citu kāda_cita vietā var piesaukt nezinošais.</p> <p>Vai arīdzan tu tieci piesaukts, lai tu kļūtu zināms?</p> <p>bet kā gan viņi piesauks [to], ie kā viņi netic?</p> <p>vai kādā veidā viņi ticēs bez pasludinātāja? un [tādēļ] slavēs Kungu [tie], kuŗi meklē Viņu.</p> <p>Jo meklējošie [Viņu] atrod Viņu un atrodošie slavēs Viņu.</p> <p>Lai meklēju tevi, Kungs, piesaucot tevi, un lai piesaucu tevi ticot ie tevis: jo tu esi mums pasludināts.</p> <p>Piesauc tevi, Kungs, mana ticība, ko tu man esi devis, ko tu esi iededzis/iestādījis/iedvesis manī caur sava dēla tapšanu_par_cilvēku, caur tevis pasludinātāja kalpojumu.</p>
--	--

Caput 16:

<p>Qualiter divina opera per diem agantur</p> <p>Ut ait Propheta: <i>Septies in die laudem dixi tibi.</i>ⁱ Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur, siⁱⁱ Matutinoⁱⁱⁱ, Primæ^{iv}, Tertiae^v, Sextæ^{vi}, Nonæ^{vii}, Vesperæ^{viii} Completorii^{com-ix} tempore nostræ servitutis officia persolvamus persolvamus, quia de his diurnis Horis dixit: <i>Septies in die laudem dixi tibi.</i> Nam de nocturnis Vigiliis idem ipse^x Propheta ait: <i>Media nocte surgebam ad confitendum tibi.</i>^{xi} Ergo his temporibus referamus laudes Creatori nostro super iudicia iustitiæ suæ, id est Matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespera, Completorios, et nocte surgamus ad confitendum ei.</p>	<p>Kādā veidā svētdarbības dienas garumā veicamas</p> <p>Kā saka Praviētis: <i>Septiņkārt dienā es esmu slavējis tevi.</i> Un šis svētais skaitlis septiņkārtīgais/septiņveidīgais no mums šādi tiks piepildīts, ja matuīna, pīmas, tercijas, sekstas, nonas, vesperes, completorija laikā mūsu kalpošanas pienākumus izpildām, jo par šīm dienas- stundām [pravietis] ir sacījis: <i>Septiņkārt dienā es esmu slavējis tevi.</i> Bet par nakts- vigilijām tāpat Praviētis saka: <i>Nakts vidū mēs celsimies, lai tev atzītu.</i> Tātad šajos laikos lai pienesam slavinājumus mūsu Radītājam par Viņa taisnības tiesu, tas ir, matuīnos, pīmā, tercijā, sekstā, nonā, vesperē, completorijos, un naktī lai ceļamies, lai atzītu Viņam.</p>
---	--

Caput 17:

<p>Quot psalmi per easdem horas dicendi^{xii} sunt</p> <p>Iam de Nocturnis vel Matutinis digessimus^{digero} ordinem psalmodiæ^{xiii}; nunc de sequentibus Horis videamus. Prima^{Abl} hora^{Abl} dicantur psalmi tres singillatim et non sub una Gloria, hymnum eiusdem Horæ post versum: <i>Deus in adiutorium</i>^{xiv} antequam psalmi incipientur. Post expletionem vero trium psalmodum</p>	<p>Cikreiz psalmi lūgšanu stundās ir dziedami</p> <p>Jau par nokturnijām un matuīniem mēs esam sakārtojuši psalmu dziedāšanas kārtību, tagad par sekojošajām lūgšanu stundām lai lūkojam. Pīmas laikā lai tiek dziedāti trīs psalmi katrs atsevišķi bet ne visi zem viena '<i>Gloria</i>' ^{xvii}, atbilstošās lūgšanu stundas himnu [lai dzied] pēc panta: <i>Nāc glāb mani, Kungs</i> pirms psalmi tiek iesākti.</p>
---	---

<p>recitetur lectio una^{xv}, versu^{=versum} et <i>Quirie eleison</i> et missas. Tertia^{Abl} vero, Sexta et Nona idem^{=item} eo ordine celebretur oratio, id est versu^{versum}, hymnos earundem Horarum, ternos psalmos, lectione^{lectionem} et versu^{versum}, <i>Quirie eleison</i> et missas. Si maior congregatio fuerit, cum antiphonas, si vero minor, in directum psallantur. Vespertina autem sinaxis^{synaxis=συναξις} quattuor psalmis cum antiphonas terminetur. Post^{xvi} quibus psalmis lectio recitanda est: inde responsorium, ambrosianum, versu^{-um}, canticum de Evangelia, litania^{=am}, et oratione dominica fiant missæ. Completorios autem trium psalmorum dictione terminentur; qui psalmi directanei sine antiphona dicendi sunt. Post quos hymnum eiusdem Horæ, lectionem unam, versu^{-um}, <i>Quirie eleison</i>, et benedictione missæ fiant.</p>	<p>Bet pēc triju psalmu pabeigšanas lai tiek lasīta/recitēta lekcija/lasījums; pantu [lai lasa] un <i>Kungs, apžēlojies</i> un atlaišanas lūgšanu. Bet tercijā, sestā un nonā tāpat tajā pašā kārtībā lai tiek skandināta lūgšana; tas ir, pantu [lai skandina], atbilstošo lūgšanas stundu himnas trīs_pēc_kārtas psalmus, lekciju un pantu, <i>Kungs, apžēlojies</i> un atlaišanas lūgšanu. Ja lielāka draudze_sapulcējusies būtu, ar responsēm/antifonijām, bet ja mazāka, bez_responsēm/tieši lai tiek dziedāts. Bet vakara euharistija ar četriem psalmiem ar responsēm lai beidzas. Pēc šiem psalmiem lekcija ir lasāma; tad dziedājumu_ar_responsēm [lai dzied], Ambrosija himnu, pantu, dziedājumu no evaņģelijiem, litāniju, un ar Kunga lūgšanu lai notiek atlaišana. Bet kompletorijus lai nobeidz ar triju psalmu dziedāšanu, kuŗi psalmi tieši bez responsēm ir dziedami. Pēc tiem [lai dzied] attiecīgās lūgšanu stundas himnu kādu lekciju, pantu, <i>Kungs, apžēlojies</i> un ar svētīšanu lai notiek atlaišanas lūgšanas.</p>
---	---

Caput 19

<p>De disciplina psallendi Ubique credimus divinam^{=Dei} esse præsentiam et oculos Domini in omni loco speculari bonos et malos^{xviii},</p>	<p>Par dziedāšanas kārtību Visur mēs ticam dievišķo būt klātbūtni un <i>Kunga acis visās vietā/(katrā vietā)</i> <i>būt vērojošas krietnos un ļaunos,</i> tomēr visvairāk šim</p>
--	--

<p>maxime tamen hoc sine aliqua^{=ulla} dubitatione credamus, cum ad opus divinum adsistimus. Ideo semper memores simus quod ait Propheta: <i>Servite Domino in timore</i>^{xix}, et iterum: <i>Psallite sapienter</i>^{xx}, et: <i>In conspectu angelorum psallam tibi</i>^{xxi}. Ergo consideremus qualiter oporteat in conspectu Divinitatis et angelorum eius esse, et sic stemus ad psallendum, ut mens nostra concordet voci nostræ.</p>	<p>bez kādas šaubīšanās mēs lai ticam, kad pie dievišķā darba ķeramies. Tādēļ vienmēr lai atceramies/(esam atminīgi) ko saka Praviētis: <i>Kalpojiet Kungam bijādami</i> un atkal: <i>Dziediet [Dievam] dziesmu</i> <i>prasmīgi/sekmīgi</i>^{xxii}! un [vēl]: <i>Eņģeļu priekšā dziedu Tev slavu!</i> Tādējādi lai ievērojam/pārdomājam, kā vajag Dievības priekšā un Viņas eņģeļu būt, un tā [lūk] lai esam gatavi/stāvam uz dziedāšanu, lai mūsu prāts būtu saskaņā ar mūsu balsi.</p>
--	--

Egeria's Description of the Liturgical Year in Jerusalem.

Egeria's Description of the Liturgical Year in Jerusalem. XXIV. 1. ^{xxiii}

<p>Ut autem sciret affectio^{xxiv} uestra^{vestra}, quae operatio singulis diebus cotidie in locis sanctis habeatur, certas uos^{vos} facere debui, sciens, quia libenter haberetis haec cognoscere. Nam singulis diebus ante pullorum cantum aperiuntur omnia hostia Anastasis et descendunt^{descendunt} omnes monazontes et parthene^{xxv}, ut hic dicunt, et non solum hii^{hi}, sed et laici praeter, uiri^{viri} aut mulieres, qui tamen uolunt^{volunt} maturius uigilare^{vigilare}. Et ex ea hora usque in luce^{luce} dicuntur ymni^{ymni} et psalmi responduntur, similiter et antiphonae: et cata^{κατα} singulos ymnos fit oratio. Nam presbyteri bini uel^{vel} terni, similiter et diacones, singulis diebus uices^{vices} habent simul cum monazontes, qui cata^{κατα} singulos ymnos uel antiphonas orationes dicunt.</p>	<p>Tad nu lai zinātu Jūsu laipnība, kāda kalpošana no dienas dienā svētās vietās tiek turēta, Jūs zinošas darīt man vajag, zinot, ka labprāt jūs gribētu šīs lietas zināt. Tad nu no dienas dienā pirms gaiļu/(jauna gaiļa) dziedāšanas atveras visi Anastasis^{xxvi} vārti un nokāpj visi mūki un jaunavas, kā šeit viņi sauc [tās], un ne tikai viņi, bet arī laji bez tam, vīrieši un sievietes, kuņi tomēr grib agrākā_rīta_stundā būt nomodā. Un no šīs stundas līdz pat gaismai tiek dziedātas himnas un psalmi responsēti, līdzīgi arī antifonijas: un pēc katras himnas notiek lūgšana. Jo vecajie pa divi vai trīs tāpat arī diakoni, katru dienu pēc kārtas tur [lūgšanas] reizē ar mūkiem, kuņi pēc katras himnas vai antifonijas lūgšanas dzied/saka.</p>
---	--

Egeria's Description of the Liturgical Year in Jerusalem. XXIV. 3. ^{xxvii}

<p>Iam autem ubi ceperit lucescere, tunc incipiunt matutinos ymnos dicere. Ecce et superuenit^{-venit} episcopus cum clero et statim ingreditur intro spelunca et de intro cancellos primum dicit^{dicit} orationem pro omnibus: commemorat etiam ipse nomina, quorum uult^{vult},</p>	<p>Bet kad jau gaisma sāk aust, tad viņi iesāk rīta himnas dziedāt. Lūk arī ierodas bīskaps ar garīdzniekiem un tūlīt ieiet iekšpus kapenes un no iekšpus margām vispirms saka lūgšanu par visiem: piemin arī viņš vārdus, kuņu [cilvēku] viņš grib,</p>
---	---

<p>sic benedicet^{-dicit} cathecuminos. Item dicet^{dicit} orationem et benedicet^{-dicit} fideles. Et post hoc exeunte episcopo de intro cancellos omnes ad manum ei accedunt, et ille eos uno et uno benedicet^{-dicit} exiens iam, ac sic fit missa iam luce. Item hora sexta denuo descendunt^{descendant} omnes similiter ad Anastasim et dicuntur psalmi et antiphonae, donec commonetur episcopus; similiter descendet^{descendit} et non sedet, sed statim intrat intra cancellos intra Anastasim, id est intra speluncam, ubi et mature, et inde similiter primum facit orationem, sic benedicet fideles, et sic exiens de cancellos similiter ei ad manum acceditur. Ita ergo et hora nona fit sicuti et ad sexta.</p>	<p>tad/tā viņš svētī iesvētāmos/katehumenus. tad viņš saka lūgšanu un svētī ticīgos/uzticamos. Un pēc šā izejot bīskapam no iekšpus margām visi pie viņa rokas nāk klāt, un viņš tos vienu aiz otra svētī jau iziedams, un tā notiek atlaišana jau gaismā. Līdzīgi sestajā stundā^{dienas vidū} viņi nonāk visi tāpat uz Anastasis un tiek dziedāti psalmi un antifonijas, kamēr tiek dota zīme, [ka nāk] bīskaps; līdzīgi viņš nokāpj bet/un neapsēžas, bet tūlīt ieiet iekšpus margām iekš Anastasis, tas ir, iekš kapa vietas/alas, tāpat kā/(kur arī) rīta agrumā, un tad līdzīgi vispirms saka lūgšanu, tad svētī ticīgos/uzticīgos, un tad [kad] izgājis ārpus margām tūlīt pie viņa rokas [katrs] nāk klāt. Tāpat arī devītajā stundā^{trijos dienā} notiek kā arī sestajā [stundā].</p>
--	---

Egeria's Description of the Liturgical Year in Jerusalem. XXIV. 4.-7. ^{xxviii}

<p><u>4.</u> Hora autem decima, quod appellant hic licinicon, nam nos dicimus lucernare, similiter se omnis multitudo colliget^{colligit} ad Anastasim, incenduntur omnes candelae et cerei et fit lumen infinitum. Lumen autem de foris non affertur, sed de spelunca interiori^{interiore} eicitur,</p>	<p>Bet desmitajā stundā^{četros dienā}, ko viņi sauc šeit 'licinicon'^{xxx}, jo mēs sakām 'laiks kad iedegt sveces'^{xxxi}, līdzīgi sevi viss daudzums [cilvēku] sapulcina uz Anastasis, tiek iedegtas visas sveces un vaska sveces un top ļoti gaišs. Bet apgaisojums no ārpusēs nenāk, bet no kapenes iekšpuses nāk,</p>
--	---

ubi noctu ac die semper lucerna lucet,
id est de intro cancellos.
Dicuntur etiam psalmi lucernares,
sed et antiphonae diutius.
Ecce et commonetur episcopus
et descendet^{descendit} et sedet susum^{sursum},
nec non etiam et presbyteri sedent locis suis,
dicuntur ymni uel^{vel} antiphonae.
5. Et ad ubi^{ubi} perdicti fuerint iuxta
consuetudinem,
lebat^{leuat} se episcopus et stat ante cancellum,
id est ante speluncam,
et unus ex diaconibus
facit commemorationem singulorum,
sicut solet esse consuetudo.
Et diacono dicente singulorum nomina
semper pisinni plurimi stant
respondentes semper:
kyrie eleyson
(quod dicimus nos: *miserere Domine*),
quorum uoces^{voces} infinitae sunt.
6. Et at ubi diaconus perdixerit omnia,
quae dicere habet,
dicet^{dicat} orationem primum episcopus
et orat pro omnibus;
et sic orant omnes,
tam fideles quam et cathecumini simul.
Item mittet^{mittit} uocem diaconus,
ut unusquisque, quomodo stat,
cathecumini inclinet caput;
et sic dicet^{dicat} episcopus stans
benedictionem super cathecuminos.
Item fit oratio
et denuo mittet^{mittit} diaconus uocem et
commonet,
ut unusquisque stans fidelium

kur nakti un dienu vienmēr lampa deg,
tas ir, no iekšpus margām.
Tiek dziedāti lucernārija^{=vesperes} psalmi,
un arī antifonijas ilgāku laiku.
Lūk bīskaps tiek pieteikts
un viņš nokāpj un apsēžas uz
paaugstinājuma/augšā,
[ne tā ka ne] arī vecajie apsēžas savās vietās,
tiek dziedātas himnas un/vai antifonijas.
Un kad tie ir nodziedāti saskaņā ar parašu,
pieceļas bīskaps un nostājas margu priekšā,
tas ir, kapenes priekšā,
un viens no diakoniem
saka atsevišķu [cilvēku] pieminēšanu,
kā tas ir parasts/(mēdz būt paradums).
Un diakonam sakot atsevišķu [cilvēku]
vārdus
vienmēr daudzi mazi zēni pieceļas
atbildot vienmēr:
Kungs, apžēlojies!
(ko mēs sakām [latīņu valodā]: *Kungs,*
apžēlojie!),
kuŗu balsis ir neskaitāmas.
Un kad diakons ir noskaitījis visu,
ko sacīt tam vajag,
saka lūgšanu vispirms bīskaps
un lūdz par visiem;
un tad lūdz visi,
kā uzticamie tā arī iesvētāmie/katehumeni
reizē.
Atkal diakons paceļ balsi,
lai ikviens, tā kā viņš stāv,
katehumens noliec galvu;
un tad saka bīskaps stāvot
svētību pār katehumeniem.
Atkal notiek lūgšana

<p>inclinent capita sua; item benedicet^{benedicit} fideles episcopus et sic fit missa Anastasi.</p> <p>7. Et incipient episcopo ad manum accedere singuli.</p>	<p>un no jauna paceļ diakons balsi un aizlūdz, tā ka ikviens stāvošs no uzticamajiem noliec savu galvu; atkal svētī uzticamos bīskaps un tad notiek atlaišana ie Anastasis.</p> <p>Un [visi] sāk bīskapam pie rokas nākt klāt pa vienam.</p>
--	---

De Votis Monachorum. Art. XXVII.

<p>De Votis Monachorum</p> <p>1] Quid de votis monachorum apud nos doceatur, melius intelliget, si quis meminerit, qualis status fuerit monasteriorum, quam multa contra canones in ipsis monasteriis quotidie fiebant.</p> <p>2] Augustini tempore erant libera collegia; postea, corrupta disciplina, ubique addita sunt vota, ut tamquam excogitato carcere disciplina restitueretur.</p> <p>3] Additae sunt paulatim supra vota aliae multae observationes.</p> <p>4] Et haec vincula multis ante iustam aetatem contra canones iniecta sunt.</p> <p>5] Multi inciderunt errore in hoc vitae genus, quibus, etiamsi non deessent anni, tamen iudicium de suis viribus defuit.</p> <p>6] Qui sic irretiti erant, cogebantur manere, etiamsi quidam beneficio canonum</p>	<p>Par mūku svinīgajiem_solījumiem</p> <p>[To], kas par mūku solījumiem pie mums tiek mācīts, labāk sapratīs tas, ja kāds atcerēsies, kāds ir bijis klosteru stāvoklis, cik daudz pret Baznīcas likumiem pašos klosteros ikdienas notika.</p> <p>Augustīna laikā bija brīvas brālības; vēlāk – samaitāta nežēlīga/stingra kārtība, [pie kam] visur ir pievienoti solījumi, ka itin kā [kādā] izdomātā cietumā stingra kārtība tiek uzturēta/saglabāta.</p> <p>Pamazām ir pievienoti [vēl] bez solījumiem daudzi citi noteikumi.</p> <p>Un šīs saites daudziem pirms pareizā vecuma pret Baznīcas likumiem ir uzliktas.</p> <p>Daudzi iekrīt aiz maldiem šādā dzīves veidā, kuŗiem, ja arī nepietrūkst gadi, tomēr spriedums par saviem spēkiem iztrūkst.</p> <p>Kuŗi tā sapinušies_ tīklos tika, bija spiesti palikt [tajos], pat ja pēc Baznīcas likumu labvēlības</p>
---	---

<p>liberari possent.</p> <p>7] Et hoc accidit magis etiam in monasteriis virginum quam monachorum, quum sexui imbecilliori magis parcendum esset.</p> <p>8] Hic rigor displicuit multis bonis viris ante haec tempora, qui videbant puellas et adolescentes in monasteria detrudi propter victum.</p> <p>Videbant, quam infeliciter succederet hoc consiliu, quae scandala pareret ^{pareo pario xxxii}, quos laqueos conscientibus iniiceret.</p>	<p>varēja tikt atbrīvoti.</p> <p>Un tas notiek pat vairāk jaunavu nekā mūku klosteros, kad pret dzimumā vājāko vajadzēja būt saudzīgākiem.</p> <p>Šī neželastība/stingrība nav patikusi daudziem krietniem vīriem [vēl] pirms šiem laikiem,</p> <p>kuŗi redzēja meitenes un jauniešus klosteros tiktus iegrūstus, lai tie tīktu_sasaistīti.</p> <p>Viņi redzēja, cik nelaimīgi [kāds] panāca [ko gribēja] savā/šajā nolūkā,</p> <p>kas piedauzību parāda, kādas cilpa sirdsapziņām tiek uzliktas.</p>
--	---

Exivi de paradiso, 1, Clemens V Papa Episcopus

<p>Exivi de Paradiso, dixi, rigabo hortum plantationum, ait ille coelestis agricola, qui vere fons sapientiae verbum Dei, a Patre in Patre manens, genitum ab aeterno, novissime diebus istis (fabricante Sancto Spiritu) in utero Virginis caro factum, exivit homo ad opus arduum redemptionis humani generis peragendum: exemplar se dando coelestis vitae, praebens hominibus semetipsum.</p> <p>Verum quia plerumque mortalis vitae sollicitudinibus pressus homo,</p>	<p>Es esmu izgājis no paradīzes, es sacīju, es apūdeņošu stādu dārzu, sacīja tas debesu zemkopis, kuŗš patiesi gudrības avots Dieva vārds, no Tēva Tēvā tecēdams, dzimis no mūžības, vispēdīgi šajās dienās (darinot Svētajam Garam)</p> <p>Jaunavas miesās miesa tapis, izgāja [jau kā] cilvēks darbam cēlam / kraujam</p> <p>cilvēka cilts glābšanas veikšanai: par debesu dzīves piemēru sevi lai dotu, nododams cilvēkiem sevi pašu.</p> <p>Patiesi ka visbiežāk</p>
---	--

<p>mentis aspectum ab exemplaris hujusmodi intuitu divertebat: verus noster Salomon in solio militantis Ecclesiae hortum voluptatis inter ceteros quemdam fecit a procellosis mundi fluctibus elongatum, in quo quieties ac securius vacaretur contemplandis, servandisque hujusmodi operibus, exemplaris in hunc mundum introivit ipse, ut regaret ipsum foecundis^{fecundis} aquis gratiae, & doctrinae. Hic hortus siquidem est Fratrum Minorum sancta Religio, quae muris regularis observantiae firmiter undique circumclusa, intra se solo contenta Deo adornatur abunde novellis plantationibus filiorum. Ad hunc veniens dilectus Dei Filius mortificantis poenitentiae myrrham metit cum aromatibus, quae suavitate mira universis odorem attrahentis sanctimoniae circumfundunt. Haec est illa coelestis vitae forma, & regula, quam descripsit ille Confessor Chirsti eximius sanctus Franciscus; ac servandam a suis filiis verbo docuit pariter & exemplo.</p>	<p>mirstīgas dzīves rūpēm nospiestais cilvēks, prāta virzību no šī veida parauga uzlūkošanas novērsa: patiesais mūsu Sālamans kaŗojojošās Baznīcas tronī prieka dārzu citu vidū kādu darināja no vētrainajām pasaules bangām nost_turētu, kuŗā mierīgi un droši ļāva pārdomās gremdējošamies, un saglabājošiem (sevi) šādiem darbiem, viņš/pats kā paraugs šajā pasaulē iegāja, lai pārvaldītu to auglīgiem žēlastības un mācības ūdeņiem. Šis dārzs attiecīgi/patiesībā ir mazo brāļu svētā biedrība, kuŗa iekš stingras/regulējošas kārtības mūriem stingri no visām pusēm ieslēgta, tikai sevī saturēta Dieva bagātīgi tiek izrotāta jauniņiem dēlu augiem/stādiem. Uz šo nākdams mīļotais Dieva Dēls mirdinošas grēknožēlas mirres aromātam izplatoties/(ar aromātu) pļauj, kas ar apbrīnojamu saldumu, visiem pievelkot svētuma/šķīstuma smaržu, [visus] ieskauj/āplej. Šie ir tie: debesu dzīves skaistums un kārtība, ko apraksta tas Kristus atzinējs mazais svētais Francisks; un arī savu dēlu saglabājamu /ka dēliem (tas) saglabājams ar vārdu mācīja līdzīgi [kā] arī ar piemēru.</p>
--	---

Gesta Romanorum. Filae Piratae (5)

Rex quidam regnavit, in cuius imperio erat	Valdīja kāds ķēniņš, kuŗa valstī bija kāds
--	--

quidam iuvenis a piratis captus, qui scripsit patri suo pro redemptione. Pater noluit eum redimere sic, quod iuvenis multo tempore in carcere erat maceratus. Ille, qui eum in vinculis habebat, quandam pulchram filiam ac oculis hominum gratiosam genuerat, quae^{quae} nutrita in domo erat, quousque viginti annos in etate^{aetate} sua compleverat, quae saepius incarceratum visitatum ivit ac consolabatur. Sed ille in tantum desolatus erat, quod nullam consolationem recipere poterat, sed suspiria et gemitus continue emittebat.

Accidit quodam die, quod, cum puella eum visitaret, ait iuvenis ei: "O bona puella, utinam velles pro mea liberatione laborare!" Quae ait: "Quomodo potero hoc attentare! Pater tuus, qui te genuit, non vult te redimere, ego vero, cum sim tibi extranea, quomodo deberem hoc cogitare! Et si te liberarem, offensionem patris mei incurrerem, quia tuam redemptionem perderet pater meus. Verumtamen mihi unum concede, et liberabo te." Ait ille: "O bona puella, pete a me, quid tibi placuerit! Si mihi est possibile, ego concedam." At illa: "Nihil aliud peto pro tua liberatione, nisi quod me in uxorem ducas tempore opportuno." Qui ait: "Hoc tibi firmiter promitto."

Statim puella, patre ignorante, ipsum a vinculis liberavit et cum eo ad patriam suam fugit. Cum vero ad patrem suum venisset, ait ei pater: "O fili, de tuo adventu

jaunietis pirātu sagūstīts, kuŗš uzrakstīja savam tēvam, lai viņu izglābtu. Tēvs negribēja viņu izpirkt, tā ka jaunietis ilgā laikā cietumā bija pavisam izkaltis/nomocīts. Ķēniņam, kuŗš viņu apcietinājumā turēja, bija viena skaista un cilvēku acīs piemīlīga meita, kuŗa bija audzināta mājās līdz pat viņai piepildījās divdesmit gadu, kuŗa bieži gāja ieslodzīto apmeklēt un mierināja. Bet tas tik ļoti izmisis/pamests bija, ka nekādu mierināšanu saņemt nespēja, bet elsas un vaidus bez mitas izdvesa.

Kādu dienu notika, kad meitene viņu apmeklēja, viņai jaunēklis sacīja: "Ak, labā meitene, kaut tu būtu gribējusi manas atbrīvošanas labā pūlēties!" Viņa sacīja: "Kādā gan veidā es varētu to mēģināt! Tavs tēvs, kuŗš tevi ir dzemdinājis, negrib tevi izpirkt, bet es, jo esmu tev svešiniece, – kā gan man vajadzētu to domāt! Ja arī es varētu tevi atbrīvot, es izsauktu sava tēva nepatiku, jo mans tēvs zaudētu izpirkšanas maksu par tevi. Bet patiesi man vienā lietā ej pretī/piekāpies, un es tevi atbrīvošu." Viņš teica: "Ak, labā meitene, lūdz no manis, kas tev vien tīk! Ja man būs iespējams, es piekāpšos." Un viņa [teica]: "Neko citu nelūdzu tavas izglābšanas labad, kā tikai to, lai mani par sievu ņemtu, kad tas būs iespējams/(būs tam piemērots laiks)." Viņš teica: "To es tev stingri apsolu."

Tūlīt meitene, tēvam nezinot, viņu no ieslodzījuma atbrīvoja un ar viņu uz viņa tēviju aizbēga. bet kad pie sava tēva nonāca,

gaudeo. Sed dic mihi, qualis est ista puella, quam tecum duxisti!" Ait ille: "Filia regis est, quam in uxorem habeo." Ait pater: "Sub pena^{poena} amissionis hereditatis tue^{tuae} nolo, ut eam in uxorem ducas." Ait ille: "O pater, quid dicis! Plus ei teneor, quam tibi. Quando captus eram in manu inimici et fortiter vinculatus, tibi pro mea redemptione scripsi, et noluisti me redimere. Ipsa vero non tantum a carcere, sed a periculo mortis me liberavit; ideo eam in uxorem ducere volo." Ait pater: "Fili, probo tibi, quod non possis in eam confidere et per consequens nullo modo in uxorem ducere. Patrem proprium decepti, quando, ipso ignorante, te a carcere liberavit. Pro qua liberatione pater eius multa perdidit, que^{quae} pro tua redemptione habuisset. Ergo videtur, quod tu non possis in eam confidere et per consequens nullo modo in uxorem ducere. Item alia ratio est. Ista licet te liberavit, hoc fuit causa libidinis, ut posset te in virum habere, et ideo quia eius libido erat causa liberationis tue^{tuae}, non mihi videtur, quod uxor tua erit."

Puella audiens istas rationes ait: "Ad primam respondeo, quando dicis, quod ego decepi patrem meum proprium, quod non est verum. Ille decipitur, qui in aliquo bono diminuitur. Sed pater meus tam locuples est, quod alicuius auxilio non indiget. Cum hoc perpendi, iuvenem istum a carcere liberavi, ei si pater meus pro eo redemptionem accepisset, non multum

sacīja viņai tēvs: "Ak, dēls, par tavu atgriešanos es priecājos. Bet saki man, kāda ir šī meitene, ko ar sevi esi atvedis!" Viņš sacīja: "Viņa ir ķēniņa meita, kas ir mana sieva." Sacīja tēvs: "Ar tava mantojuma zaudēšanas sodu [brīdinot] negribu, ka viņu par sievu tu ņemtu." Viņš sacīja: "Ak tēvs, ko tu saki! Es vairāk pierderu viņai, nekā tev. Kad tiku notverts ienaidnieka rokās un stipri sasiets, tev par manu izpirkšanu es rakstīju, bet tu negribēji mani izpirkt. Bet viņa ne tikai no cietuma, bet arī no nāves briesmām mani ir izpestījusi; tādēļ viņu par sievu gribu ņemt." Sacīja tēvs: "Dēls, es tev pierādīšu, ka tu nevari viņai uzticēties un sekojoši nekādā ziņā par sievu ņemt. Savu pašas tēvu viņa ir piekrāpusi, kad, viņam nezinot, tevi no cietuma atbrīvoja. Šīs izglābšanas dēļ viņas tēvs daudz ir zaudējis, ko par tavu izpirkšanu būtu saņēmis. Tādējādi ir redzams, ka tu nevari viņai uzticēties un sekojoši nekādā ziņā par sievu ņemt. Pie kam ir vēl viens iemesls. Viņa, lai arī tevi atbrīvoja, tas notika iekāres dēļ; lai tevi varētu par vīru dabūt, un tādējādi, tāpēc ka viņas iekāre bija tavas izpestīšanas iemesls, man neliekas, ka viņa būs tava sieva.

Meitene, dzirdot šos spriedumus, sacīja: "Vispirms es atbildēšu, kad tu saki, ka es esot piekrāpusi savu pašas tēvu, kas nav patiesība. Tas tiek piekrāpts, kas kādā labumā ir zaudējis. Bet mans tēvs ir tik bagāts, ka kāda palīdzībā nejūt trūkumu. Ka šo uzņēmos, šo jaunieti no cietuma atbrīvot, ja arī kaut ko mans tēvs par viņa izpirkšanu būtu saņēmis, ne daudz dēļ tā būtu kļuvis

<p>propter hoc ditior fuisset, et tu per redemptionem depauperatus esses. Ergo in isto actu te salvavi, quod redemptionem non dedisti, et patri meo nullam iniuriam feci. Ad aliam rationem, quando dicis, quod ego ex libidine hoc feci, respondeo: hoc nullo modo potest fieri, quia libido aut est propter pulchritudinem aut propter divitias aut propter fortitudinem. Sed filius tuus nullum istorum habuit, quia pulchritudo eius per carcerem erat annihilata; nec dives fuit, quia non habuit, unde se ipsum redimeret; nec fortis, quia fortitudinem perdidit per carceris macerationem. Ergo sola pietas me movebat, quod ipsum liberavi.</p> <p>Pater hoc audiens non potuit filium arguere ulterius. Filius ergo cum magna solennitate^{solemnitate} eam in uxorem duxit et in pace vitam finivit.</p>	<p>bagātāks, bet tu caur šo izpirkšanu kļūtu nabags. Tādējādi šajā darbā tevi esmu izglābusi, ka izpirkšanas maksu tev nav nācies atdot, un manam tēvam nekādu netaisnību neesi nodarījis. Attiecībā uz otru spriedumu, kad tu saki, ka es iekāres dzīta šo esmu darījusi, es atbildu: tas nekādā veidā nevar notikt, jo iekāre var notikt vai nu dēļ skaistuma vai dēļ bagātības vai dēļ spēka, bet tavs dēls nevienu no tā netur, jo viņa skaitums cietumā ir zaudēts, nedz bagāts bija, jo nebija, no kā viņu izpirktu, nedz varonība bija, jo spēku pazaudēja cietuma mocībās. Tātad vienīgi godbijība mani vadīja, kad viņu atbrīvoju.</p> <p>Tēvs to dzirdējis negribēja dēlu apvainot vairāk. Tātad dēls ar lielu svinīgumu viņu par sievu apņēma un mierā dzīvi aizvadīja.</p>
---	--

Gesta Romanorum. De invidia (44)

<p>Tiberius regnavit, qui ante sumptum imperium erat prudens ingenio, clarus eloquio, fortunatus in bello, sed post resolutus militiae artibus nulla bella gerens populum Romanum graviter afflixit, filios proprios pluresque patricos et consules interfecit.</p> <p>Huic quidam artifex vitrum ductile se posse fabricare obtulit,</p>	<p>Tibērijs bija valdnieks, kuŗš pirms tam, kad bija sasņēmis valdīšanu, bija gudrs [būdams] ar talantu, izsvalēts daiļrunībā, veiksmīgs kaŗā, bet pēc tam, kad bija no kaŗa mākslām atraisījies nevienu kaŗu neveddams romieŗu tautai lika smagi ciest, savus paŗa dēlus un daudzus diŗciltīgos un konsulus nogalināja.</p> <p>Viņam kāds amatnieks kaŗamu/staipāmu stiklu, kuŗu viņŗ varēŗot daudzīt/locīt/stiept iedāvināja,</p>
---	---

<p>quod Tiberius ad parietem proiciens non fractum sustulit, sed curvatum, et artifex malleum proferens et velut cuprum vitrum fabricans mox correxit. Interrogante autem Tiberio ab eo, quomodo hoc posset fieri, ille dixit neminem hanc artem scire super terram. Quem Tiberius mox decollari iussit dicens: "Si haec ars venerit in consuetudinem, pro nihilo aurum et argentum reputabitur.</p>	<p>ko Tibērijs pret sienu metis nesasita/(sasistu necieta), bet salieca/saliektu, un amatnieks āmuru pienešis un tā kā varu stiklu izdauzīdams drīz iztaisnoja. Tad Tibērijam jautājot viņam/(no viņa), kādā veidā tas esot iespējams, tas sacīja, ka neviens [bez viņa]uz zemes šo amatprasmi nezinot. Kam Tibērijs drīz, lai tiktu nocirsta galva, pavēlēja sacīdams: "Ja šī amatprasme ieies/nāks lietošanā/paradumā, nekādā vērtē/(par neko) zelts un sudrabs netiks turēti."</p>
--	---

Gesta Romanorum. De bonis rectoribus non mutandis (53)

<p>Valerius Maximus refert, quod, cum omnes Syracusani mortem Dionysii optarent regis Siciliae, quaedam femina senectutis ultimae sola matutinis horis deos oravit, ut sibi rex superstes fieret in hanc vitam, cuius orationis causam Dionysius admirans ab ea quaesivit. Quae respondit: "Cum essem puella, gravem tyrannum habens eo carere cupiens secundum recepi, quo iterum carere cupiens tertium recepi;</p>	<p>Valerijs Maksims stāsta, ka [tad], kad visi sirakūzieši Dionīsija nāvi Sicīlijas valdnieka vēlējās, kāda sieviete vecuma vispēdējā laika vienīgā rīta stundās dievus lūdza, lai viņai [tas pats] valdnieks valdošs būtu uz šo dzīves laiku, kuŗas lūgšanas iemeslu/cēloni Dionīsijs apbrīnodams no viņas lūdza atbildi. Viņa/kuŗa atbildēja: "Kad biju meitene, zem nežēlīga tirāna dzīvojot/(nežēlīgu tirānu turot) no viņa tikt vaļā/(būt bez) alkdama nākošo dabūju,</p>
---	--

<p>timens ergo deteriorem tibi succedere ideo pro vita tua omni die rogo." Dionysius haec audiens amplius molestiam non fecit.</p>	<p>no kuŗu atkārtoti kārojot tikt vaļā trešo dabūju; beidzot baidotos, ka sliktāks [par tevi] tev sekos iepriekšējam, tādēļ par tavu dzīvību katru dienu lūdzu." Dionīsijs, to dzirdot vairāk neapgrūtināja [viņu vai visus sirakūziešus].</p>
--	--

Gesta Romanorum. De amicitiae verae probatione (129)

<p>Quidam rex habuit tantum unicum filium, quem multum dilexit; qui filius a patre licentiam accepit, ut mundum visitaret et amicos sibi acquireret. Qui per septem annos vagabat in mundo et post haec ad patrem rediit. Pater gaudenter eum recepit et ab eo quaesivit, quot amicos acquisivisset. At filius: "Tres; primum amicum plus quam me ipsum diligō, secundum tantum sicut me ipsum, et tertium parum aut nihil." Cui pater: "Bonum est eos probare et temptare, antequam indigeas de eis. Porcum occide et in sacco pone et in domum amici, quem plus diligis quam te, perge de nocte et ei dic, quod a casu hominem occidisti;</p>	<p>Kādam ķēniņam bija tikai viens dēls, kuŗu viņš ļoti mīlēja; kuŗš dēls no tēva vaļu saņēma, ka pasauli izstaigātu/apmeklētu un draugus sev iegūtu. Viņš/kuŗš septiņu gadu garumā klaiņoja pasaulē un pēc tam/šī pie tēva atgriezās. Tevs ar prieku viņu saņēma un no viņa taujāja, cik draugus viņš nu esot ieguvis. Un dēls [saka]: "Trīs, pirmo draugu vairāk nekā sevi pašu mīlu, otro tikai tikpat cik mani pašu, bet trešo drusku/(par maz) vai nemaz. Viņam/kuŗam [saka] tēvs: "Labi būtu/ir viņus pārbaudīt un censties provocēt/(pārbaudīt ar kārdināšanu), pirms tev būs pēc viņiem vajadzība. Nokauj cūku un ieliec maisā un uz drauga māju, kuŗu vairāk mīli nekā sevi, aizej naktī un viņam saki, ka nejauši/(gadījuma pēc) cilvēku esi nokāvis, un ja tiks atrasts līķis/ķermenis pie manis,</p>
---	---

et si inventum fuerit corpus mecum,
 morte turpissima ero condemnatus.
 Rogo modo te,
 sicut te semper plus quam me ipsum
 dilexi, succurre mihi in hac maxima
 necessitate!"

Quod et factum est.

At ille respondit:
 "Sicut eum occidisti, iustum est,
 ut poenae subiaceas.
 Sed si corpus mecum esset inventum,
 forte in patibulo ero suspensus.
 Verumtamen, quia amicus meus fuisti,
 ideo tecum pergam ad patibulum,
 et postquam mortuus fueris,
 tres vel quattuor ulnas panni tibi dabo
 ad corpus tuum involvendum."
 Ille hoc audiens ad secundum amicum
 accessit,
 et illum ut primum probavit.
 Ille sicut primus renuit dicens:
 "Credis me fatuum,
 quod in tali periculo me ponere vellem?
 Verumtamen, quia amicus meus fuisti,
 ideo ad patibulum tecum pergam
 et in via te consolabor, quantum potero."
 Ille ad tertium amicum accessit
 et eum probavit dicens:
 "Verecundor tibi loqui,
 quod numquam pro te aliquid feci
 et ecce nunc a casu hominem interfeci
 etc."
 At ille:
 "Libenter hoc faciam et culpam mihi
 imponam,
 et patibulum, si necesse fuerit,

viszemiskākajā nāvē es tikšu notiesāts.
 Tikai lūdzu tevi,
 tāpat kā tevi vienmēr esmu mīlējis vairāk nekā
 sevi pašu,
 nāc palīgā man šajās briesmās/(šajā
 nepieciešamībā)!"

Kas [kā tēvs bija mācītis] arī tika izdarīts.
 Un tas/viņš/[pirmais draugs] atbildēja:
 "Tā kā viņu esi nogalinājis, taisni ir,
 ka sodam tieci pakļauts.
 Bet ja līķis pie manis tiks atrasts,
 droši vien tikšu pakārts karātāvās.
 Bet patiesi, ka mans draugs tu esi bijis,
 tādēļ pie tevis aiziešu uz karātāvām,
 un pēc tam, kad būsi miris,
 trīs vai četras plaukstas^{xxxiii} lupatu tev došu
 tavu miesu apsegšanai."

Tas to dzirdot pie otrā drauga ierodas,
 un viņu tāpat kā pirmo pārbaudīja.
 Tas līdzīgi kā pirmais atteica sacīdams:
 "Tu tici, ka būšu [tāds] muļķis,
 ka tādās briesmās mani ielikt tu gribi?
 Bet patiesi, ka mans draugs esi bijis,
 tādēļ uz karātāvām pie tevis aiziešu
 un [pēdējā] ceļā tevi mierināšu, cik vien
 varēšu."

Tas pie trešā drauga atnāca
 un viņu pārbaudīja sacīdams:
 "Patiesi, tev saku,
 ka nekad tevis labad neesmu darījis neko/kaut
 ko
 un tagad nejauši cilvēku esmu nogalinājis et
 cetera."

Un tas [saka]:
 "Labprāt to darīšu un vainu sev uzvelšu,
 un karātāvās, ja būs vajadzīgs,

<p>pro te ascendam." Hunc expertus est meliozem amicum suum fuisse.</p>	<p>tavā vietā kāpšu.” Par šo viņš ar pārbaudi pārliecinājās, ka ir viņa labākais draugs/ (labāko savu draugu būt bijušu).</p>
---	--

Gesta Romanorum. De statu mundi actuali (144)

<p>Fertur de quodam rege, cuius regnum in tam subitam devenit mutationem, quod bonum in malum, verum in falsum, forte in debile, iustum in iniustum est mutatum. Quam mutationem rex admirans a quattuor philosophis sapientissimis causam huius quaesivit. Qui inquam philosophi post sanam deliberationem ad quattuor portas civitatis pergentes, quolibet eorum tres causas ibidem scripsit. Primus scripsit: Potentia est iustitia, ideo terra sine lege; dies est nox, ideo terra sine via; fuga est pugna, ideo regnum sine honore. Secundus scripsit: Unus est duo, ideo regnum sine veritate; amicus est inimicus, ideo regnum sine fidelitate; malum est bonum, ideo terra sine pietate. Tertius scripsit: Ratio habet licentiam, ideo regnum sine nomine; fur est propositus, ideo regnum sine pecuniis; corrobola^{krauklis} vult esse aquila, ideo nulla discretio in patria.</p>	<p>Tiek vēstīts par kādu ķēniņu, kuŗa valstība nonāca tik pēkšņā pārmaiņā, ka labais uz slikto, patiesais uz nepatieso, stiprais un vājo, taisnais uz netaisno pārmainījās. Par so/kuru parmainu ķēniņš brīnīdamies no četriem visgurākajiem filosofiem cēloni šīs lietas jautāja. Šie, es saku, filosoffi pēc veselīgas izvēles uz četriem pilsētas vārtiem aizgājuši, pēc patikas kādus viņu trīs cēloņus turpat pierakstīja. Pirmais rakstīja: Spēks ir taisnība, tāpēc zeme bez likuma, diena ir nakts, tāpēc zeme bez ceļa, bēgšana ir cīņa, tāpēc valsts bez goda. Otrais [filosofs] rakstīja: Viens ir divi, tāpēc valsts bez patiesības. draugs ir ienaidnieks, tāpēc valsts bez uzticības; ļauņais ir labais, tāpēc zeme bez godbijības. Trešais [filosofs] rakstīja: Lēmumam ir dota vaļība, tāpēc valsts bez vārda; zaglis ir priekšā likts, tāpēc valsts bez naudas; krauklis grib būt ērglis, tāpēc nav nekādas izšķiršanas tēvijā.</p>
---	--

<p>Quartus scripsit: Voluntas est consiliarius, ideo terra male colitur; denarius dat iudicium seu sententiam, ideo terra male regitur; deus est mortuus, ideo totum regnum peccatoribus est repletum.</p>	<p>Ceturtais [filosofs] rakstīja: Griba ir padomdevējs, tāpēc zeme slikti tiek aprūpēta; denārijs ir tiesas spriedējs vai sprieduma izlēmējs, tāpēc zeme slikti tiek vadīta; dievs ir miris, tāpēc visa valsts ir pilna ar grēciniekiem.</p>
--	---

Gesta Romanorum.

De principibus et aliis magnatibus fortiter arguendis pro eorum forefactis (146)

<p>Refert Augustinus in "de civitate dei", quod Dyonides pirata galea una longo tempore in mari homines spoliavit et cepit. Qui cum multis navibus iussu Alexandri fuisset quaesitus et tandem captus, et Alexandro praesentatus, eum interrogavit dicens: "Quare mare habet te infestum?" Ille statim respondit: "Quare te orbis terrarum? Sed quia ego hoc ago una galea, latro vocor, tu vero mundum opprimens navium multitudine magna, diceris imperator; sed si circa me fortuna mansuesceret, fierem melior; e converso tu quanto fortunatior, tanto deterior." Alexander respondit:</p>	<p>Augustīns atstāsta grāmatā "Par Dieva pilsētu", ka Dīonīds vienā pirātu galejā ilgu laiku jūrā cilvēkus laupīja un ņēma gūstā. Viņš/kuš kad daudzu kuģu pēc Aleksandra pavēles tika meklēts un beidzot notverts, un Aleksandram priekšā vests, viņam viņš jautāja sacīdams: "Kāpēc tu apdraud jūru/(jūrai tu esi draudīgs)?" Viņš nekavējoši atbildēja: "Kāpēc tu visu zemes lodi/(zemju riņķi)? Bet tāpēc ka es to daru vienā laivelē, es sacos zaglis, bet tu pasauli apspiesdams ar lielu kuģu daudzumu, tieci uzskatīti par imperatoru, bet ja ap mani mans liktenis tiks mīkstināts/(laime/nelaide kļūs rāmāka), es kļūšu labāks, bet tu tieši otrādi par cik varenāks, par tik sliktāks." Aleksandrs atbildēja:</p>
--	---

<p>"Fortunam tibi mutabo, ne malitia tuae fortunae, sed meritis ascribatur." Sicque ditatus est per eum et de latrone factus est princeps et zelator iustitiae.</p>	<p>“Likteni tev pārmainīšu [uz labāku], lai ne no tava likteņa ļaunuma, bet no [taviem] nopelniem tiek tas veidots/pierakstīts.” Un tā no viņa iecelts/noteikts un no laupītāja tapis par vadoni un dedzīgs cīnītājs par taisnību.</p>
---	--

POGGII FACETIAE 3. Bonacii Guasci Qui Tam Tarde E Lecto Surgebat

<p>Bonacius, adolescens facetus ex familia Guasorum, dum essemus Constantiae, admodum tarde surgebat e lecto. Cum socii eam tarditatem culparent, quidne tamdiu in lecto ageret, percunctarentur ^{percontarentur}, subridens respondit: 'Litigantes discrepantesque ausculto. Adsunt enim mane mihi e vestigio^{xxxiv} cum expergisor duae habitu muliebri, Sollicitudo videlicet et Pigritia; quarum altera² surgere hortatur et aliquod operis agere, neque diem in lecto terere; altera priorem increpans, quiescendum asserit, et propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumque corporis quieti, neque semper laboribus vacandum. Prior insuper rationes suas tuetur. Ita ut, cum diutius disputent atque altercentur, ego, tanquam aequus iudex, nullam in partem declinans, audio disputantes, exspectans quoad sint sententia concordēs.</p>	<p>Bonācijs, asprātīgs jaunēklis no Gvasku ģimenes, kad es biju Konstancijā, pārlietu vēlu/gausi mēdza_piecelties no gultas. Kad biedri šo tūļīgumu vainoja, vai, kādēļ tik ilgi gultā gulšnājot/darot, apjautājās, smaidīdams atbildēja: “Strīdamies un rājamies dzirdu. Jo ierodas pie manis agri rītā tūdaļ kad esmu pilnībā pamodies divas [atšķirīgas] pēc uzvedības sieveles, proti, Rosība un Slinkums; no kuņām viena celties augšā mudina un kaut ko no darbiem darīt, nedz dienu gultā nogulšņāt; otra pirmo bārdama, mierā būt liek, un lielā augstuma dēļ siltā gultā palikt, un dot vaļu miesas atpūtai, nedz arī vienmēr uz darbiem būt gatavībā. Pirmā pretī/(pa virsu) savus spriedumus aizstāv. Tā ka, kamēr ilgi tās strīdas un tiesājas, es, itin kā taisns tiesnesis, ne uz vienu pusi nenoslīecoties,</p>
--	--

Hoc fit ut surgam tardius, exspectantes litis finem.'	uzklausu strīdošās, gaidīdams līdz kamēr būs domās vienprātīgas. Tā notiek, ka pieceļos vēlu, gaidīdams strīda beigas.”
--	---

POGGII FACETIAE 7. De Equestri Palliato

Ibam semel ad Pontificis Palatium. Transibat quidam e nostris palliatus equester, et forsā ^{forsitan} implicitus curis, hunc quispiam cum detecto capite reveretur, non animadvertit [esse] Episcopus ^{xxxv} . At ille superbia ^{Abl} aut arrogantia ^{Abl} factum existimans: 'Hic,' inquit, 'asini sui medietatem nequaquam reliquit domi, sed totum secum defert.' Significans eum asinum, qui se reverentibus non responderet.	Reiz gāju es uz Augstā priesterā pili. Gāja garām kāds no mūsējiem jātnieks apmetnī, un iespējams rūpju nomākts, viņu kāds kad ar atsegtu galvu sveicināja, neievēroja [ka tas ir] bīskaps. Tad nu tas augstprātībā un iedomībā [to] notiekam domādams sacīja: “Šis sava ēzeļa pusi/daļu nekādi nav atstājis mājās, bet visu to sev līdzī nēsā.” Zīmēdams viņu uz ēzeli, kuŗš tiem, kas viņu sveicina, neatbild.
--	--

Seneca, De Vita Beata 1a

Vivere, Gallio frater, omnes beate volunt, sed ad pervidendum, quid sit, quod beatam vitam efficiat, caligant; adeoque non est facile consequi beatam vitam, ut eo quisque ab ea longius recedat, quo ad illum concitatus fertur, si via lapsus est; quae ubi in contrarium ducit, ipsa velocitas maioris intervalli causa fit. Proponendum est itaque primum,	Dzīvot, Gallij brāli, visi laimīgi grib, bet uz to, lai paredzētu, kas ir (tas), kas pie labas dzīves noved, viņiem ir tumsā tīts; tādējādi nav viegli laimīgas dzīves ceļu iet, tā_ka par_tik kāds no tās arvien_vairāk attālinās, par_cik uz to steigā/iededzies tiek_nests, ja no_ceļa ir_noslīdējis, kad tas uz pretējo pusi ved, pats ātrums attālināšanās cēlonis top.
---	---

<p>quid sit, quod adpetamus; tunc circumspiciendum, qua contendere illo celerrime possimus intellecturi in ipso itinere, si modo rectum erit, quantum cotidie profligetur quantoque propius ab eo simus, ad quod nos cupiditas naturalis inpellit. Quam diu quidem passim vagamur non duces secuti, sed fremitum et clamorem dissonum in diversa vocantium, conteretur vita inter errores, breves etiam, si dies noctesque bonae menti laboremus.</p>	<p>Apsverams ir tātad vispirms, kas ir_tas, pēc_kā tiecamies; tad apkārt_ir_jāpaveras, pa_kuŗu_ŗeŗu pūloties_tikt_uz_priekŗu (pa_kuŗu) visātrāŗ varētu, (bet tā ka) jāaptver būs pašā ceļā, ja tikai tas pareizi (izvēlēts) būs, cik daudz ik dienas no_ŗeŗa_būs_jāveic un cik daudz tuvāŗ tam būsim, uz ko mūs dabiskā_tieksme dzen. Cik ilgi ŗurp_turp klīstam ŗeŗvedim nesekoŗot, bet visādiem_rēŗiniem un klieŗzieniem uz pretēŗjām pusēm saucēŗu, dzīve tiks notriekta no vieniem maldiem uz citiem, lai arī cik īsa tā ir, kaut dienu un nakti krietnā prātā nopūlēŗsimies.</p>
--	--

SENECA LUCILIO SUO SALUTEM XXXIV.

<p>[1] Cresco et exulto et discussa senectute recalesco quotiens ex iis quae agis ac scribis intellego quantum te ipse – nam turbam olim reliqueras – superieceris. Si agricolam arbor ad fructum perducta delectat, si pastor ex fetu gregis sui capit voluptatem, si alumnum suum nemo aliter intuetur quam ut adulescentiam illius suam iudicet,</p>	<p>Es jūtu_spēŗa_pieplūŗdumu un līksmoŗos un nokratot vecumu es atgūstus_degsmi cikkāŗt no tā/(tām lietām), ko dari vai raksti es saprotu, cik daudz sevi paŗu – jo pūli [jau] kādreiz esi pametis – esi pārspēŗjis. Ja zemkopi koks līdz augŗiem novests priecē, ja gans no sava ganāmpulka pieaugumu/taukuma ņemas prieku, ja audzēŗkni savu neviens citādi neuzlūko kā it kā viŗa jaunību par savēŗo uzskatot, ko izjūtam/notiekam tu domāŗi/noticēŗi tiem, kas ir izaudzināŗuŗi talantus</p>
---	--

<p>quid evenire credis iis qui ingenia educaverunt et quae tenera formaverunt adulta subito vident? [2] Assero te mihi; meum opus es. Ego cum vidissem indolem tuam, inieci manum, exhortatus sum, addidi stimulos nec lente ire passus sum sed subinde incitavi; et nunc idem facio, sed iam currentem hortor et invicem hortantem. [3] 'Quid illud?' inquis 'adhuc volo.' In hoc plurimum est, non sic quomodo principia totius operis dimidium occupare dicuntur. Ista res animo constat; itaque pars magna bonitatis est velle fieri bonum. Scis quem bonum dicam? perfectum, absolutum, quem malum facere nulla vis, nulla necessitas possit. [4] Hunc te prospicio, si perseveraveris et incubueris et id egeris ut omnia facta dictaque tua inter se congruant ac respondeant sibi et una forma percussa sint. Non est huius animus in recto cuius acta discordant. Vale.</p>	<p>un to, ko riesošos/maigu ir veidojuši, pieaugušus pēkšņi redz? Es pieprasu tevi man, tu esi mans darinājums. Kad es ieraudzīju tavas dotības, es pieliku roku, es mudināju, es pielietoju dzinuli, nedz lēni iet es piecietu, bet nemitīgi ierosināju/paātrināju; arī tagad to pašu daru, bet jau skrienošu mudinu un pats tieku mudināts/(un no savas puses mudinātāju). Ko tādu, tu teiksi, es gribu vēl? Iekš tā ir ļoti daudz, bet ne tā ka visa darba iesākumi pusi aizņemt tiek teikti. Tā lieta sirdij ir zināma: tādējādi liela krietnuma/labuma daļa ir gribēt tapt krietnam. Zini, ko es saucu par krietnu? pilnīgu, atraisītu, to, ko ļaunu padarīt nekāds spēks, nekāda nepieciešamība [ne]var. Šādu tevi es redzu uz priekšu, ja paliksi neatlaidīgs un dedzīgs būsi un to darīsi, ka viss tavs darītais un sacītais saskanēs un atbildīs tevim un pēc vienas formas būs darināts. Tā sirds nav iekš tainā, kuŗa darbi ir nesaskanīgi. Esi sveiks!</p>
---	---

Apuleius, Psyche et Cupido, Metamorphoses, IV, 28 a

<p>ERANT in quadam civitate rex et regina. Hi tres numero filias forma^{Abl} conspicuas habuere^{-erunt}, sed maiores quidem natu, quamvis gratissima specie, idonee tamen celebrari posse laudibus humanis credebantur, at vero puellae iunioris tam praecipua, tam praeclara pulchritudo nec exprimi ac ne sufficienter quidem laudari sermonis humani penuria poterat. Multi denique civium et advenae copiosi, quos eximii spectaculi rumor studiosa celebritate congregabat, inaccessae formositatis admiratione stupidi et admoventes oribus suis dexteram primore digito in erectum pollicem residente ut ipsam prorsus deam Venerem venerabantur religiosi adorationibus.</p>	<p>Bija kādā valstī ķēniņš un ķēniņiene. Viņiem trīs skaitā meitas izskatā izcili_skaistas bija, bet vecākās patiesi no dzimšanas, lai_arī ļoti_patīkamas vaigā, atbilstoši tomēr tikt_slavinātas būt_iespējams ar cilvēku muti teiktu slavu tika uzskatītas, bet pariesi jaunākās_meitas tik neizsakāms/sevišķs tik izcils skaistums (ka) nedz tikt_izteiktu kā_arī nedz pietiekami pat tikt_slavēts cilvēka runas trūkums iespēja. Tādējādi_daudzi no_pilsoņiem un atnācēji daudzskaitlīgi, kuŗus neizsakāmā skata slava ar dedzīgu drūzmēšanos sapulcināja, nepieejamā skaistuma apbrīnā apstulbuši un pielikuši^{xxxvi} mutēm savām labo_(roku) ar rādītājpirkstu pie izstieptā īkšķa atbalstītu kā pašu patiesi dievieti Venēru pielūdza ar godbijīgu pielūgsmi.</p>
---	---

Cicero. Epistularum ad familiares Lib.2.4. M. Cicero S.D.C.Curioni

Epistularum genera^{acc} multa esse
non ignoras,
sed unum illud certissimum,
cuius causa inventa res ipsa est,
ut certiores faceremus absentes^{acc},
si quid esset,
quod eos^{acc} scire
aut nostra aut ipsorum
interesset.
Iam huius generis literas
a me profecto
non expectas.
Tuarum enim rerum domesticarum
habes
et scriptores et nuntios.
In meis autem rebus
nihil est sane novi.
Relinqua sunt epistularum genera duo,
quae me^{acc} magno opere delectant:
unum familiare et iocosum,
alterum severum et grave.
Utro me minus deceat uti,
non intellego.
Iocerne
tecum
per literas?
Civem mehercule
non puto esse,
qui temporibus his ridere possit.
An gravius aliquid scribam?
Quid est,
quod possit graviter
a Cicerone scribi ad Curionem
nisi de re publica?
Atque in hoc genere
haec mea causa est,

Vēstuļu veidiem daudziem būt
tu neesi neziņā,
bet vienu to vispazistamāko,
kā dēļ lieta_pati_izgudrota ir,
lai zināmu darītu prombūtnē_esošiem,
ja kaut_kas būtu,
ko viņiem zināt
gan mūsu lietas gan viņējās
būtu tur iekšā.
Vairs šā veida vēstules
no manis acīmredzot
tu negaidi.
Jo_tavu mājas_lietu
tev ir
gan rakstītāji gan ziņotāji.
Bet_manās lietās
nav_nekā patiesi jauna.
Ir_(vēl)_divi_citi_vēstuļu_veidi,
kuŗi man tik_ļoti iepriecina:
viens draudzīgs un jokpilns,
otrs – nopietns un drūms/smags.
Kuŗu_no_abiem man mazāk pieklātos lietot,
es nezīnu/nesaprotu.
Vai_es_jokoju
ar tevi
vēstulēs/caur vēstulēm?
Pilsoni, pie Herkula!,
es nedomāju (sevi) būt,
kuŗš šajos_laikos varētu_smieties.
Vai lai kaut_ko (vēl) drūmāku rakstu?
Kas ir tāds,
kas varētu nopietnāk
no Cicerona tikt_rakstīts Kurionam
ja ne par republiku.
Tad_lūk šajā veidā
šāda mana nostāja ir,

<p>ut neque ea, quae sentio, audeam neque ea, quae non sentio, velim scribere. Quam ob rem, quoniam mihi nullum scribendi argumentum relictum est, utar ea clausula, quae soleo, teque ad studium summa laudis cohortabor. Est enim tibi adversaria constituta et parata, incredibilis quaedam exspectatio: quam tu una re facillime vinces, si hoc statueris, quarum laudum gloriam adamaris, quibus artibus eae laudes comparantur, in iis elaborandum. In hanc sententiam scriberem plura, nisi te tua sponte satis incitatum esse confiderem, et hoc, quidquid attigi, non feci inflammandi tui causa, sed testificandi amoris mei.</p>	<p>ka nedz to, ko domāju, es_uzdrošinos, nedz to, ko nedomāju, es_gribu rakstīt. Tā iemesla dēļ, tāpēc_ka man neviens (cits) rakstīšanas iegansts/arguments nav palicis, lai es lietoju to paņēmienu, ko mēdzu (lietot), un_tevi uz centieniem/studijām visaugstākās uzslavas (nopenlīšanai) es mudināšu. Jo_tev_ir pretinieci nolikta un sagatavota, neticama kāda cerība/sagaidāmība: ko tu ar vienu ņēmienu ļoti_viegli uzveiksi, ja šo tu_būsi ielāgojis/nostatījis, kādu uzslavu slavu tu būsi iemīlējis, ar kādu mākslu (palīdzību) šīs uzslavas tiek sasniegtas, tajās tev_vajag_nopūlētis. Šajā teikumā es_rakstītu vairāk, ja ne tevi no savas ierosmes pietiekami (jau) iekustinātu būt es_ticētu, un šo, lai_ko pievienoju, es nedaru tevis aizdedzināšanas dēļ, bet manas mīlestības apliecināšanas dēļ.</p>
---	--

Livius Praefatio, 1-3

<p>Facturusne operae pretium^{acc obj} sim, si a primordio urbis res populi Romani perscripserim, nec satis scio, si sciam, dicere ausim, quippe qui cum veterem, tum vulgatum esse rem videam, dum novi semper scriptores aut in rebus certius aliquid allaturos se aut scribenti arte rudem vetustatem superaturos credunt; utcumque erit, iuvabit tamen rerum gestarum memoriae principis^(=primi) terrarum populi pro virili parte et ipsum consuluisse; et si in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum me^{acc}, qui nomini officient meo, consoler.</p>	<p>Vai es radīšu (kaut ko tādu, kas) darba cienīgs ir, ja no pilsētas_pirmsākumiem romiešu_tautas_lietas pēc_kārtas_uzrakstīšu, ne gluži zinu, ja zinātu, vai uzdrošinātos, jebšu jo cik vecu tik daudzinautu būt lietu es ieraugu, kamēr jaunie aizvien rakstītāji vai_nu lietās skaidrāku kaut ko ienest <i>nākotnē</i> vai_nu rakstnieka mākslā rupjo senatni pārspēt cer, lai kā arī būtu, tomēr_palīdzēs padarīto lietu atmiņai pirmās zemju tautas pēc manām/savām spējām arī pašam (man) būt pievērsušam uzmanību, un ja tādā rakstnieku drūzmā mana slava paliks nepamanīta, (tad) par to izcilību un dižumu, man/sev, kuŗi manam_vārdam aizstāsies_priekšā, es jutīšu gandarījumu / mierinājumu.</p>
---	--

ⁱ Ps. 118.164 [norādes pēc LXX]

ⁱⁱ si in hoc tempore persolvamus[=persolvimus] ja šajā laikā mēs izpildām

ⁱⁱⁱ Matutino^{laika ablativs} tempore: Rīta lūgšanas laikā

^{iv} Primae^{Gen} tempore: Pirmās stundas lūgšanas laikā

^v Tertiae tempore: Trešās stundas lūgšanas laikā

^{vi} Sextae tempore: Sestās stundas lūgšanas laikā

^{vii} Nonae tempore: Devītās stundas lūgšanas laikā

-
- viii Vesperæ tempore: Vakara lūgšanas laikā
ix Completorii tempore: Nobeiguma lūgšanas laikā
x ipse Propheta: tas pravietis
xi Ps. 118.62
xii dicendi=canendi:dziedami
xiii psalmodia:psalmu dziedāšana
xiv Ps. 69.2
xv lectio una: *una kā artikuls* viena no lekcijām
xvi class: post+acc.
xvii katrs psalms atsevišķi lai nobeidzas ar '*Gloria*'
xviii Proverbs 15.3 [VD poēz. gr.]:

Visvisur
Kunga acis-
tās pamana
ļauņu un labu

- xix Ps 2.11
xx Ps 47.8
xxi Ps 138.1 iuxta LXX
xxii Hbr.: מִשְׁכִּיל

xxiii Now that your affection may know what is the order of service (operatio) day by day in the holy places, I must inform you, for I know that you would willingly have this knowledge. Every day before cockcrow all the doors of the Anastasis are opened, and all the monks and virgins, as they call them here, go thither, and not they alone, but lay people also, both men and women, who desire to begin their vigil early. And from that hour to daybreak hymns are said and psalms are sung responsively (responduntur), and antiphons in like manner; and prayer is made after each of the hymns. For priests, deacons, and monks in twos or threes take it in turn every day to say prayers after each of the hymns or antiphons.

xxiv affectio uestra: adresāts ir Egerijas māsa

xxv πάρενος Gr. jaunava

xxvi Anastasis – Tas ir Kristus kaps, iedobums (*spelunca*) klintī, no kuŗas pēc tradīcijas Kristus ir augšāmcēlies Lieldienu rītā. Tas atradās rietumu pusē vietai, ko Egerija sauc par Golgātu. Konstantīna laikā klintis ap šo kapvietu tika novāktas. Bet Egerijas laikā to apjoza kolonāde. Kapam austrumu galā bija ieeja, ko iejoza margas (šeit sauktas *cancellus* vai *cancelli*).

From Keith C. Sidwell, Reading medieval Latin

At Jerusalem several structures combine to form the Church of the **Holy Sepulchre**. The **Anastasis** (the Resurrection), a **rotunda** approximately 131 feet in diameter whose foundations and remains of the walls have been discovered under later additions, was built about 340 on the "tomb" of Christ, the funeral place hewn into the rock and surmounted by a small temple. Two levels of galleries surrounded the rotunda, and the whole was covered by a wooden cupola. The site of Golgotha, open to the sky, was preceded toward the east by a martyrrium, a five-aisled basilica with tribunes, or raised platforms, intended for gatherings of the faithful. It probably terminated at the west with a rotunda, open to the nave and surrounded by 12 columns marking the place where it was thought that Helena, mother of Constantine, had found Christ's cross. The Church of the Holy Sepulchre and the court of Golgotha were surrounded by porches aligned along the exterior aisles of the basilica (martyrium) and on the galleries of an atrium (forecourt), which preceded the martyrrium. The Constantinian basilica at Bethlehem, still partly intact, having five aisles without tribunes, the central aisle raised, was preceded on the west by an atrium and terminated in the east by an octagon built above the Grotto of the Nativity. Justinian had it replaced by a triconch (three-apsed building), which still stands.

^{xxvii} Now that your affection may know what is the order of service (*operatio*) day by day in the holy places, I must inform you, for I know that you would willingly have this knowledge. Every day before cockcrow all the doors of the Anastasis are opened, and all the monks and virgins, as they call them here, go thither, and not they alone, but lay people also, both men and women, who desire to begin their vigil early. And from that hour to daybreak hymns are said and psalms are sung responsively (*responduntur*), and antiphons in like manner; and prayer is made after each of the hymns. For priests, deacons, and monks in twos or threes take it in turn every day to say prayers after each of the hymns or antiphons.

^{xxviii} Now that your affection may know what is the order of service (*operatio*) day by day in the holy places, I must inform you, for I know that you would willingly have this knowledge. Every day before cockcrow all the doors of the Anastasis are opened, and all the monks and virgins, as they call them here, go thither, and not they alone, but lay people also, both men and women, who desire to begin their vigil early. And from that hour to daybreak hymns are said and psalms are sung responsively (*responduntur*), and antiphons in like manner; and prayer is made after each of the hymns. For priests, deacons, and monks in twos or threes take it in turn every day to say prayers after each of the hymns or antiphons.

^{xxix} *ubi* laika nozīme: *ad ubi* : uz brīdi, kad

^{xxx} *licinicon*=τό λυχνικόν: Gr. sveču iedegšanas laiks, *hora lucernaris*

^{xxxi} lucernārijs

^{xxxii} *pareo* parādu *pario* radu

^{xxxiii} garuma mērvienība 444 mm {Gerhard Löve}

^{xxxiv} *līdzīgi, kā saka latviešu valodā* uz karstām pēdām

² altera ... altera viena ... otra...

^{xxxv} *quispiam esse Episcopus Nominativus cum Infinitivo* kādam būt bīskapam

^{xxxvi} Lai izteiktu kādam savu bijību, apbrīnu vai to pielūgtu, senie pielika labo roku pie lūpām un skūpstīja to. Ģiezēna kom.